

Ozir po svetu.

Davki v Evropi.

Leta 1864. so znašali davki v 49 evropskih državah okoli 11 tisuč (tavžent) milijonov frankov; od teh jih je prišlo na Francozko 2075 milijonov, na Angleško 1750, na Rusko 1500, na Avstrijo 1290, na Laško 935, na Španjsko 300, na Prusko 534. Od tega silnega zneska so armade dobile okoli 5000 milijonov, uradniki 1700 milijonov, in le 125 milijonov se je obrnilo na šole. Kar je čez to ostalo, se je po odbitih dohodkih vladarjev in po poplačanih obrestih državnih dolgov obrnilo za državne fužine, fabrike, za kovanje denarjev, za tabakarije in solarnice. — Leta 1854. so vsi davki znašali le 6250 milijonov frankov, tedaj so se davki v desetih letih, to je, od leta 1854. do leta 1864. povikšali za 4750 milijonov, tedaj blizo za 2 tretjini!! Ako se bojo davki v tej meri povikševali, bode butara davkov v vseh evropskih državah leta 1874 znašala okoli 18tisuč milijonov frankov — in vprašanje je, kako se bode nabral ta znesek, ker se vé, da že zdaj ljudje zdihujejo pod jarmom silnih davkov? Ali so možjé, ki držijo krmilo vladino v svojih rokah, že kaj pomislili, kaj neki bode, ako bojo davki rastle v tej meri, kakor so rastle poslednjih 10 let?

Dopisi.

Iz Hrvaškega 20. sept. R. (*Tristoletnica v Zrinu*.) Čitatelji „Novic“ vedó, da se je imela obhajati tristoletnica neumrlega junaka hrvaškega Nikola Šubića 8. dne t. m. na mnogih krajih. Pa bilo je veliko več dima, kakor plamena. Velik je bil glas, pa malo národne srčnosti. Tudi v rojstnem kraji viteškega junaka, v gradu Zrinskem, bila je namenjena ona svečanost, ki so jo vsi domoljubi zahtevali, al — ni bilo ne duha ne sluha o nji! Le mala peščica prijateljev iz bližnje okolice se je snidla v omenjenem gradu, kateri, dobro znávši ovire zarad tristoletnice, so bili izgled vsem domoljubom. Žalostna res je o tem ljudska nevednost. Ko smo namreč prišli v Zrin, nas vse gleda, kaj da hočemo sè zastavami narodnimi itd. Pa kmalu pridere ljudstvo za nami, jezé se, da jim nihče ničesa ni kazal. Še celó katoliški pop, kateri je dobro naš prihod in tristoletnico znal, je odšel v bližnjo župo (faro), namesti da bi bil v domači cerkvi sv. mašo bral in tako svečanost povikšal. — S petjem slovenskih pesem, národnim plesom, čašo dobrega vina itd. smo slavili in častili neumrlega junaka, dokler nas ni trda noč prisilila, da se vsak na svoj dom vrne. — Tako je obhajala mala, pa mnogo vredna družbica tristoletnico v Zrinu, pri kateri priliki še omeniti moram, da so bili Slovenci, kateri so jo vredili, — in večidel Slovenci, ki so jo obhajali.

Iz Koroškega 18. sept. P. — Nikjer menda ni národna ravnopravnost, katero po pravici zahtevajo Slovenci, tako revna kakor pri nas na Koroškem. Pri c. kr. deželni sodnii v Celovcu, kamor spada najmanj 150.000 Slovencev, tedaj dobra tretjina, neki le dva gospoda svetovalca razumeta slovenski. Po takem ne vemo, kako bi mogoče bilo sestaviti popolen senát, ako gré za obsoje človeka, ki zná le slovenski in se je ukrivičil tacega hudodelstva, za katero postava odločuje kazen od 5—10 let ječe? Prav taka je tudi pri c. k. državni pravdnii; samo gosp. državni pravdnik je trden v slovenščini, njegova dva namestnika ne razumeta slovenski. Treba je tedaj na Koroškem tolmačev, kjer biva med komaj 400.000 stanovalci 150.000 Slovencev! Naj reče kdo: ali tolmači nadomestujejo ravnopravnost? Gledé na tako napako se tedaj trdno

zanašamo, da bode sl. ministerstvo pravosodja zdaj, ko je služba c. kr. deželnega sodniškega svetovalca v Celovcu izpraznjena, poslalo na to mesto možá, ki je v besedi in v pismu trden v slovenščini, ktera je v tacih okolščinah vsacemu ondašnjemu uradniku živa potreba. Da je to tako, očitvidno pričajo — tolmači!

Od sv. Trojice na Štaj. P. — Ako vam, drage „Novice“ po dovršenih preskušnjah o ljudskih šolah doljnega Štajarja nekoliko vrstic pišem, ne bote se čudile, ako vam povem, da v obče naše šole ne napredujejo tako, kakor je živa potreba. Videli smo, da učitelji otroke 3. razreda isto učijo, kar je že drugemu, v mnogih predmetih celó prvemu razredu dostojno, in da se vsi predmeti preveč mehanično učijo: učenci čitajo, pišejo, pa večidel ne vejo kaj. Morda bi se dalo tudi kaj več storiti o spoznavi sveta in narave itd., o zgodovini domači ne slišijo nič. Vaj v govorjenji in spisovanji pravilnih spisov, ktere so človeku potrebne, kakor vsakdanji kruh, celó pogrešamo. Zato dobivamo starši od naših vojakov liste, da se Bogu smili, zamotane kakor klopko, brez vse podobe. Kdor je imel priliko, s ptujimi, severnimi vojaki govoriti, ta se je prepričal, da prostak govori in piše omikano kakor naši častniki. — V poljedelstvu otroci že zadostujejo, ako katero drevce vcepiti znajo. — Lepo bi bilo, ako bi naši učitelji deco učili zgodovino našo, če tudi prav na kratko, da sliši prošlost, teže, slavo našega junaškega národa. Naš Krempelj nam je knjigo spisal, katero naši ljudje zeló častijo, in se tedaj v mnogih rokah nahaja. Al boljšanja naših ljudskih šol se ne nadjamo, dokler se učiteljem ne zboljša njihov stan, da bodo bolje plačani in da dobivajo svojo plačo z drugimi uradniki vred, da ne beračijo svojega živeža po županii; kajti tako so služabniki prostega kmeta, odvisni celó od svojega učenca. Počasi jim postane beračenje navada, in je napravi zeló surove. Ako jim na pr. krme za živino, ali v kuhinji kaj zmanjka, poprosijo samo učence, da oni ali njihovi stariši mu prinesó mleka, sená, slame, česar po svoji kolekturi ne dobivajo. Ne upa si tedaj tak učitelj svojih učencev kaznovati, zlasti bogatejih ne, kateri po takem večidel za siromaškimi v úku zaostajajo. Da vendar pri skušnji ne bi „prevrgli“, izurijo si kakih pet dečkov in toliko deklic, in to so tiste v „Novicah“ omenjene „grešne ovčice“, ktere se za vso šolo pri skušnji potiti morajo. Težko je tedaj v tacih okolščinah, da bi otroci bogatih staršev na koncu leta šolskih premij ne dobili, sicer učitelju prihodnje leto dober vrelec usahne. Tako se bogati sami okanjujejo, siromaški pa otroke domú jemljejo, rekoč: kaj bi se moj deček okoli potepal, saj se tako nič ne naučí! To je, dragi čitatelj, živa istina! — Mnoge naše šole pa so slabe zato, ker so učeniki slabi; mnogi se za šolo ne brigajo, kakor bi trebalo, in le za posestvo svojo skrb imajo. Da bi se kaj hasnovitega sami še naučili, zato jim ni mar, akoravno se niso več učili, kakor tretji normalni red, in kratke mesence pripravništva. Gospodje duhovniki, kateri jim s čim postreči hočejo in jim koristne bukve, „Novice“ ali „Šolskega Tovarša“ posodujejo, da bi se kaj hasnovitega iz njih naučili, dobivajo je za pol leta, ako pred listi niso bili razrezani, tudi cele nazaj! Pa tudi pomočnika nočejo imeti, bojé se, da bi je prekosili; izgovarjajo se, da ga ne morejo rediti, čeravno si kupijo posestva, ker je županija dobro oskrbuje. — Ali bi po vsem tem naš preč. konzistori, kateri je ljudski šoli neposreden predstojnik, ne imel bolje paziti nad vedenjem učiteljev naših, da bi ljuliko ločil od zdravega žita, to propuščamo drugim v rabsodbo. Le dobre ljudske šole so prave odgojiteljice mladosti, prava semenišča duševnega izobraženja. Dandanes se svet zeló ozira na šole, ker so one izvir duševnega izobra-

ženja, brez kterega vse materijalno napredovanje, tudi vsa obrtnost in trgovina zaostaja ali le revno životvari, národa samovest pa pod zlo gré. — Zato sl. oblastnije, ktere imate šolstvo v svojih rokah, čujte nad ljudskimi učilnicami, kajti one so vseučilišča ljudska, in gotovo tolike skrbí vredne, kakor vseučilišča za pravoslovce in zdravnike. Ako se v teh šolah izrejajo prihodnji umni kmetijski gospodarji in obrtniki, gotovo so ti za domovino našo toliko vredni kakor vsak dohtarski klobuk!

Iz Sodražice 20. sept. — Z velikim veseljem morem povedati, da tudi pri naši okrajni gospóski so začeli po slovenski pisati. S tem se bode vstreglo vsacemu kmetu, da bo sam lahko umel, kar se mu piše, ako le brati zná, in ne bode mu treba vsake vrstice nositi županu ali še dalje tolmača iskati. Hvala tedaj, komur hvala gré! Tudi tukajšnja šola je čisto slovensko osnovana, kar pa ni po vseči tistim, ktere je nemškutarija oslepila, da ne vidijo, čemu so ljudske šole. Ti so prav podobni tistim ljudém, ki mislijo, da je kmet že kaj več, ako čez svojo pošteno kmetiško obleko obleče gospóske škrice! Bog daj ljudém sprevid, da spoznajo, da farna šola naj nam izredí farane, ki znajo lepo po domače brati, pisati in rajtati, — da so dobro podučeni v krščanskem nauku, — da se naučijo za kmetijstvo in rokodelstvo potrebnih nauk, — da poznajo nekoliko domače in tuje dežele in kaj se tam godí, kam bi se dala kakošna roba prodati in tacega več. Vse to vedeti, je vendar tavžentkrat več vredno kakor če se mu v farni šoli toliko vbije nemščine, da nobenih nemških bukev in nobenega nemškega pisma ne razume, in par nemških besedi poje kakor petelin svoj kokodavs. To vendar ni težko spoznati, da v svojem maternem jeziku podučeni in izvedeni kmet je veliko več vreden, kakor neumna kmetiška birsa, ki lomi par revnih nemških besedi! Tukajšnja noša se je nekako čudno spakedrila, posebno kar se je naša vas začela „trg“ klicati. Ženskih obročev — krinoline jih neki imenujejo — se vidi čedalje več; ako ima cura (dekle) le en groš, dala bi za to opravo tri. Bog daj norčicam pamet! — Vreme se nam zdaj po volji suče; žito se nam je dobro poneslo, posebno prosó, turšice pa bomo malo dobili; zavoljo preobilnega dežja je tudi krompir začel gnjiti in se ga mnogo črnega nahaja. Otave smo malo nakosili; temu pa je suša kriva, ki se je ravno takrat pričela, ko smo senó pokosili; detelje smo dobili več od lani; tudi fižol se je dobro ponesel zraven družega sočivja. Ubogi kmetič komaj toliko pridela, da velike davke zmore in svojo družino revno preživí, ker nima še družega posebnega zaslužka. Zato se pa tudi družega ne sliši med nami, kakor: letine slabe, davki veliki. Bog daj skoraj boljše čase!

J. L., kmet.

Od bleškega jezera 18. sept. P—ž. — Dolgo se motam letos okoli jezera, o katerem po pravici naš pesnik poje, da ga nikjer „ni lepšega kraja kakor je ta — prava podoba raja.“ Vreme nam ni kaj posebno prijazno bilo, vendar tudi nismo bili brez lepih in vročih dni. Homatije politične letošnjega poletja so bile menda krive, da ni došlo, kakor druga leta, obilo tujih gostov; vendar smo imeli nekoliko Hrvatov, Italijanov in Angležev; tudi ruski profesor A. Duvernoj iz Moskve je bil tu, ki je prehodil tudi Švajco, pa se čudil čarobnemu bleškemu jezeru; tako močno se mu je dopadel. — Za prijetno stanovanje zdaj ni take stiske, kakor je nekđaj bilo; v toplicah, ki so zdaj lastnina gosp. Lukmana, so prav lične sobe z izvrstno postrežbo, kakor g. Lukman sploh skrbí za olepšanje topliške okolice; pa tudi mlademu gosp. Malnerju gré čast in hvala, da nevtrudljivo skrbí za olepšanje svojega posestva z

zasadbo drevja itd., in to ne le iz dobičkarije, ampak za to, da se vsemu temu kraju pridobi čedalje več hvale in da so gostje zadovoljni. Le tako naprej! in kadar pridrdra kdaj — in to mora biti — železnica blizo Triglava, hvalilo se bo tudi imé Lukmanovo in Malnerjevo. Jedilo v gostilnici Malnerjevi je bilo izprva prav dobro in ne drago, — poslednji čas pa ne moremo tega rēči; ali je Peternelova gospá kuharico ali pa recept kuhinjski izgubila — tega ne vem. Da se „pri Petranu“ gostje postrežejo s prav dobro kuhinjo, to je že sploh znano, in tako je bilo tudi letos; samo da sicer prav ljubeznjiva gospá Petranova včasih nekako trmo ima, pa jo kmalu zopet zgubi. Evine hčerke so že take; kdo jim bo to zameril? saj tudi mi možki gospodarji nismo brez svoje glave. — Druzih zabav je tukaj celó malo bilo — natora, sama pa odškoduje človeka za tiste „unterhaltunge“, ki jih vživa v družih toplicah. Vendar bi dobro déla včasih kakošna národna veselica, — al čisto nič ni bilo letos slišati lepih domačih pesem po jezeru. Škoda! Eno nedeljo pa smo pričakovali neke posebne veselice; počil je glas, da iz Ljubljane pride velika „kavalkada“ — 8 jahačev; drevored pri Malnerju je bil okinčan z mnogimi zastavami, le z domačo ne, — to je bilo znamenje, da imamo tujih gostov se nadjati. Ob desetih, ravno med cerkvenim opravilom, začno možnarji pokati na znamenje, da se bližajo konjiki, — kmetje so mislili, da Garibaldovci pridejo čez goró in bleške žené se že neki kakor nekđaj o francozkih časih pripravljale na upor. S tem, se vé da nepotrebnim strahom pa je bila — vsa slovesnost pri kraji. Kaj je pomenila slovesno napovedana „kavalkada“, še danes nihče ne vé. „Laibacherca“ jo je neki poetično popisala, — se vé, da papir je potrpežljiv. — Tudi vojakov je veliko tukaj, ki so poživilí idilčno tihoto; imeli smo z vojaško godbo dva prav vesela plesa. — Med gosti naj omenim še deželnega gospoda poglavarja barona Bacha z njegovo gospó in gospodičino hčerjo. Jako jim je neki dopadla bleška okrajna; samo ceste skozi vas Grad, mislim, da niso hvalili, kajti bolj je podobna kozji poti kakor cesti. Tudi generalmajor Preradović je bival 2 dni tukaj in je popraševal, ali ni nobenega naših slovenskih pravakov tukaj. Otožnega srca smo mu morali odgovoriti, da so voditelji naši čisto pozabili bleškega jezera. In tako z Bogom — za prihodnje leto!

Iz Senožec 22. septembra. M. — Naš novi srenjski odbor si je vendar enkrat, namreč danes po štirimesečnem stokanji glavarja izvolil; izvoljen je vrli naš domoljub g. Jože Zelen, kar gotovo vsacega domorodca in poštenjaka srenje naše veseli. Čestitamo mu! pa se tudi nadjamo, da bode na prid občini zdaj praktično izpeljeval, kar je mnogokrat teoretično za koristno dokazoval. Obrnemo se pa tudi do odbora, da ga bode na vse strani krepko in vestno podpiral; kajti, „sloga jači a nesloga tlači:“ to stoji vekovito na čelu vsaki napredvalni družbi. Torej bodite složni vsi, ki imate srce in glavo za občni blagostan; saj na čelu imate moža pravega značaja. Da mili naš jezik čestitljivši sedež dobi na svojem mestu, tega smo si gotovi; pa tudi smo si v svesti, predno še enkrat slive dozore, da imeli bomo tudi pri nas narodni dom — čitalnico. Čestit vam posel! — Dopisniku iz Trsta v „Sl. P.“ št. 18. pa to-le: Posel, ki ga dopisnik T.... P.... našemu županu naloži, bode, ker je županu dokaj važnih opravil na rame naloženih, valjda lahko dopisnik sam prevzel, ako bo svoje marjedlice belil še s tisto žaltovino, ktera tiči v končnici „ije,“ ktero že vsaki prosti bravec težko požira, pa še teže prebavlja. Dotični S...ski krčmar „recte“ krčmarica, mu pa poroča, da „Tigra“ je že več let toliko modra, da vé, zakaj so ji kremplji konec

plasnov pognali, ter milova dopisnika, da je v naravoslovji tako malo trden, da ne pozna zverí, dokler njenih krempljev ne okusi. Priljudnim Gorizuttivcem se tudi zló nič prikupil ni, kajti prostaki, pa tudi drugi nočejo veljati za pre-pobožne.

Umrli sestri.

(7. kimovca.)

Zgub'la te je družina, mila Ana!
Edino hčerko staršev se živečo;
Prestala Ti si smrti moč grmečo,
Ko si dve leti zdih'vala bolana.

Loč'la se si verno v Boga vdana;
Užgala žalostnim si up, da srečo
Našla si pustivši življenja ječo,
Ko nas skelí prebridko ljuta rana.

Pregrenke družina solzé pretaka,
Krog bledega, velega Tvoga lica,
Neutolažljivo mat' Tvoja plaka.

Ne zdrami več te glas noben'ga klica!
Dok glas trobente ne pridere s zraka,
Mirno spí v Bogu, ljubljena sestrica!

V Senožeah 7. kimovca.

F. Meden.

Iz Borovnice 15. sept. R. — V nedeljo po malem Šmarnu so v Rakitni 17 funtov težko volkuljo (canis lupus L.) vstrelili, katero je borovniški gosp. kaplan za gosp. V. Galéta umetno napravil. Krvožejna mrha je menda že mnogo ovác podavila; tedaj že davno smrt zaslužila. Pravijo, da se še trije drugi po gozdih okoli potepajo. Tudi kosmatina in požeruha medveda (ursus Arctos L.) večkrat sledijo v naših gozdih, in nekteri trdijo, da jih je celó čvetero, namreč, dva mladiča in pa dva starca. — Pretekli teden se je tudi azijatiška ciganka — kolera — pri nas prikazala in že tri — dva možka prav naglo, in eno žensko — vzela, dva pa še bolehatá za njo. Bog nas varuj večé nesreče!

Iz St. Vida nad Ljubljano. — Naša mlada čitalnica hitro postopa. Komaj po visoki vladi dovoljena že napravi v nedeljo 30. dne t. m. prvo besedo ob 7. uri zvečer „pri Kraljiču“. Kaj živo rodoljubje tudi na kmetih premore, kaže vam program, ki se more meriti z vsako mestno čitalnico. To-le se bode godilo ta večer: Prečastiti gosp. predsednik bode začel „besedo“ z govorom, potem pojó domači naši pevci pesem „Slovenci mi rojaki vsi“; za tem govori tajnik gosp. Janez Kunovar; po govoru pojó zopet domači pevci „Duh slovenski“, in potem zopet stopi na oder in govori gospodičina Kraljičeva Cilka. Kaj pa zdaj? — kratkočasna glediščina spevoigra „Bob iz Kranja“ se bo igrala, ki jo tudi igrajo domači rodoljubi in rodoljubkinje. Ali ni to program, da je kaj! — Le ena se bojimo, in to je, da bo ta večer — „Kraljič“ premajhen.

Iz Kranja 24. sept. — Kakor sem Vam zadnjič pisal, tako je tudi res bilo z našo „besedo.“ Kakor v igrah, tako tudi v petji je vstregla prav izvrstno obilo zbranim poslušalcem. Kakor ste bile igri dobro izbrani in izpeljani („Bob iz Kranja“ in „Kljukec je od smrti vstal“), tako so tudi gospodje pevci lepa dva čveterospeva (Lisinskovo „Predico“ in Valentovega „Mačka“) izbrali in ju s zasluženó občno pohvalo dovršili. Ne bodem se spuščal v pretresovanje posameznih dél, povem le to, da gospodičini in gospodje so zadostili svoji nalogi; naloge pa so v vsaki igri bolj ali manj „hvaležne“, in tako ena več, ena manj unanjega efekta dela. Gospodičina R. nam je že odpred priljubljena igravka in prikupila se je tudi danes kot „Polonica“; prvokrat pa je danes stopila na oder gospodičina P. in sicer kot „potinja.“ Čudili smo se njenemu krasnemu petju, s katerim je brž o prvem nastopu si srca vseh pridobila, pa tudi igrala je tako izurjeno, kakor da bi bila že večkrat se gibala na glediščinem odru. Ž njo si je čit-

talnica naša pridobila izvrstno moč. „Godrnjača“ in „Kljukca“ je igral gosp. M., ki nas vsako leto saj enkrat iz daljnega kraja pride razveseljevat z izvrstnim svojim dramatičnim talentom; on, ki je „per eminentiam“ skladatelj šaljivih kupletov nam je tudi ta večer o „dobrem in piškavem bobu“, ki ga pekó po svetu, kuplet pel, ki je izbudil viharno ploskanje. Naj vam en bob za pokušnjo pošljem:

Kdor je pač ravnopravnost znašel,
Ta bil je velik res bedák!
Da bi brez nje vse lepše bilo,
To vé pač dualist že vsak.
Pri Pipku sem bil zadnjič videl
Lep ravnopravnosti izgled:
Dva brata sta potico jedla,
Vsi drugi jedli so podmet.
To bil je pravi, pravi bob,
Bob — oj! — ravnopravnosti!

Mislim, da ne lažem, ako rečem, da je vsak zopet prav zadovoljin zapustil čitalnico. Hvala gospodičinjam in gospodom, ki so nam napravili vesel večer!

Iz Ljubljane. Juter v drugič doide Ljubljani velika radost, da se v ozidji njenem iz vseh slovenskih pokrajin snidejo udje „Matice“ v občni zbor. Srčno pozdravljajo prihod njih tudi „Novice“ ter jim kličejo dobro došli! — Čitalnica predragim gostom na čast zvečer napravi „besedo“, v kateri se bo péla izvrstna Ipavčeva spevoigra „Tičnik“ in v katero so vabljeni vsi udje „Matice“, „Juž. Sokola“ in „čitalnice“.

— (Iz mestnega zbora.) Gospod župan odgovarja na nektera vprašanja: 1) da se je oklicala prepoved, da nihče ne poškoduje brežín pri Gruberjevem kanalu in da nad tem bodo čuli mestni policaji; pridelka pa letos ni še bilo na teh brežinah, ker se trava ni še dosti zarastla; 2) le pomota je bila, da se je od domačih gospodarskih voz zahtevala mostnina čez most v malem grabnu. Iz svojega potovanja na Dunaj poroča gospod župan, da fabrika za tobak in monturna komisija v Benetkah nehate, tedaj ne more biti, da pridete v Ljubljano; o general-komandi je sklep, da pride v Gradec, že gotov; — dalje poroča, da po ces. sklepu od 14. avgusta je dovoljeno, da se sme oglednina za zidanja poberati v Ljubljani, in da je dr. Kovač v zahvalo, da ga je mesto izvolilo za svojega mestjana, osnoval ustanovo za otročjo bolnišnico stem, da za zavarovalščino od 1200 gld. hoče on odrajtovati vsakoletno plačilo. — Odbornik dr. Valenta se pritožuje, da komisije za kolero, kakor so zdaj, premalo storé, da bi se vzlasti sekreti in gnojišča v hišah čedili, pa tudi storiti ne morejo, ker nimajo moči za to; on želi posebnega, polnomočnega odbora. Gosp. župan razloži na drobno, kaj se bode po sklepu deželne zdravstvene komisije storilo, in da bojo najeti delavci po hišah šli in raztoplino železnega vitrijola večkrat na teden vlivali v sekrete. Dr. Valenta je s temi razjasnili zadovoljen. Odbornik Horak nasvetuje, naj bi se za kaka dva tedna prepovedalo prodajanje sadja kakor v nekterih družih mestih; dr. Bleiweis je zoper to prepoved, ker zmerno vživanje sadja ni škodljivo, včasih še celó koristno, zlasti ker je zdaj že sadje zrelo. — Dr. Toman obžaluje, da se je v šoli bolnišnica napravila. Gosp. župan odgovori, da zdravstvena komisija je z lučjo iskala družega poslopja, pa ga ni v vsem mestu ne. Odbornik Frölich želi, naj bi se zdaj na gostilnice ostro pazilo, da niso čez postavne ure odprte; gosp. župan obljubi to. — Po nasvetu 2. odseka, v čigar imenu je poročal dr. Toman, je bilo sklenjeno, naj se stori, česar je treba, da se bode mestni grad „pod Turnom“ iz spodnje Šiške ločil in dodal mestu. — Po nasvetu finančnega odseka in sporočilu

županovem je bilo sklenjeno, da se 42 oralov njiv, ki spadajo pod grad mestni, gosp. Činkelnu za cihorno fabriko v najem dá po 25 gold. za en oral, za ktere se zdaj ni dobilo več kot 14 gold. Večina zbora pritrdi temu sklepu. — V odsek za zidanje realnine šole je bil voljen župan.

— Deželna zdravstvena komisija je uni teden enoglasno sklenila, naj mestna gosposka za čas kolere odloči pericam poseben kraj, da pridejo iz vëž, kjer zdaj nabirajo umazano in tedaj tudi ukuženo perilo, in kamor vozijo oprano. Magistrat jim je pripravil za to sejmske ute. Al na to je vstal grozen šunder in klepët, ker je nekdo poštene babice podšuntal, da bojo morale v utah po 7 gold. davka plačevati na mesec, zraven tega pa še vsak teden 15 krajc. posebej. Vse to pa je laž; pericam so ute odločene brez vsega plačila. Ako njim niso po vsem pripravne, ne vemo, kako da so štacunarjem in kramarjem? Nadjamo se, da se babicam vleže prevroče našuntana kri, ker upor zoper postavo in potrebo zdravja nič ne pomaga.

— C. k. deželna vlada je razglasila, da se vse šole v Ljubljani začno 3. novembra t. l.

— Danes (v torek) je neki 8 ljudi zbolelo za koleró, dva sta prav naglo umrla. Do 24. t. m. jih je zbolelo 39, ozdravelo 10, umrlo 14 v Ljubljani. Po vsem Kranjskem jih je do 22. t. m. zbolelo 363, prebolelo 101, umrlo 137, ostali so še bolni.

— (Odgovor zastran podkovijske in živinozdravilske šole v Ljubljani). Ker nam je došlo že več vprašanj: kdo se vzeme v to šolo, koliko potrebuje učenec, da se živi v Ljubljani? itd., odgovarjamo na to, da naznanilo v prihodnji dokladi „Novic“, to je, v „Oglasniku“ bode na drobno povedalo vse, kar je vediti potreba onemu, ki želi priti v to šolo, katero se začne o vseh Svetih. Res je živo potreba, da vsaka soseska bi imela v tej šoli izučenega kovača in v živinskih boleznih izvedenega živinskega pomočnika: soseski je tak človek na srečo, sam pa si tudi služi dober kos kruha, kakor pričajo obilne skušnje po deželi. S posebnim veseljem pa moremo povedati še tudi to, da že nekteri v naši šoli izučeni kovači in živinozdravniški pomočniki, ko so jih po dovršeni šoli v vojake vzeli, so prišli potem v veliko dunajsko šolo na cesarske stroške zato, ker so pri vojacih pokazali, da jih je ljubljanska šola naredila pripravne za boljše službe.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Leto in dan je preteklo 20. dne septembra, ko je bila Avstrii nadepolna spomlad v političnem življenju napovedana; žalibog, da moramo reči, da nam ni obrodila sadú, tako željno pričakovanega, tako potrebnega! — Mir z Avstrijo in Italijo ni še podpisan, pa zagotavlja se, da bode do konca tega meseca; navkriž ste si dosihmal vladi bile za 25 milijonov gld. oporavnavi beneškega dolgá. — Brž ko bode mir dovršen, se bo razpustila naša armada, kolikor je ne potrebujejo. — Za višega poveljnika je izvoljen slavni nadvojvoda Albreht, za ravnatelja vojnega ministerstva pa podmaršal John; obé te službi ste podložni cesarju, najvišjemu vojnemu gospodu. — Oggerske homatije so dozdej tako deleč prikipele, da je imenovanje oggerskega ministerstva odloženo do onega časa, ko bode deželni zbor v Peštu sklenil osnovo zakona, kaj naj oggerska dežela skupaj ima z ostalimi avstrijskimi deželami. — „Wien. Abendpost“ donaša veselo novico, da presvitli cesar prihodnji mesec potuje po vseh deželah, kjer je vojska s Prusi

najhuje razsajala, da se sam prepriča o nadlogah in potrebah revnih teh krajev. — 18. dan t. m. so poslednji oddelki pruske armade zapustili Prago. — Grof Goluhovski je izvoljen deželni glavar galiciški. Po oktoberski diplomi je bil on prvi državni minister. — Turško-egiptovsko armado so ustajniki v Kandii, ki jih vodijo grški oficirji, tako otepli, da je zgubila 3000 vojakov. Punt zoper turško vlado se čedalje bolj širi; narodni zbor v Sfakii je sklenil, da ne trpi več turške vlade in da hoče priti pod grško. Turčijo so dolgo imenovali „bolno“; zdaj popolnoma umira, in čas je, da umrje; al kdo se bode delil v zapuščino njeno, to vprašanje bode še pretresalo svet. — „Matica Slovenska“ v Slovakii je imela 11. dne t. m. svoj 4 občni zbor. Drugi pot več o njem. — Kakor časniki severo-amerikanski zagotovljajo, se mehikanski cesar Maks pripravlja na to, da kmalu slovó dá svojemu cesarstvu in zapusti Mehiko. — Iz Badena poleg Dunaja se od 6. septembra to-le piše: Preteklo nedeljo je tukaj umrl poslednji cesarski paglavc (prilikovec) g. Matija Gulja, ki je meril 2 čevlja in 10 palcev in tehtal 23 funtov; od svojega petega leta ni več rastel. Življenjepis njegov je tale: rojen je bil v Istrii in sin dobro vzraslih staršev. Leta 1833 so ga na Dunaji kazali v národni obleki; govoril je gladko te le jezike: francoščino, italijanščino, hrvaščino in nemščino; igral je na goslih ter bil malar dober, jezdec in lovec. Obhodil je Angleško, Francosko in dolgo bival v Parizu. Leta 1840 se je povrnil na Dunaj; cesar Ferdinand ga je vzel na svoj dvor ter mu dal ta posel, da je cesarsko mizo pogrinjal. Od te službe je doslužnino vžival do svoje smrti. Zapustil je vdovo s 4 vzraslimi otroci, bolan je bil le 12 ur; bolezen si je pa naklonil s tem, da si je preobložil želodec s češpljevimi cmoki, katerih je bil povžil 24. Pač velikopreveč za njegov mali želodček!

„Zukunft“,

v našem listu že večkrat po pravici hvaljeni in živo priporočani časnik bode od 1. oktobra tega leta izhajal v veči obliki, podobni oni, v kateri izhaja „Presse“. S tem kaže, da želi svojim čitateljem čedalje bolj ustreči. Ker pa so ji zagotovljeni dopisi iz vseh važniših krajev Avstrije pa tudi iz izhodnih dežel, in ker sicer med svojimi sodelavci šteje izvrstne moči, bode z večo obširnostjo lista tudi zanimivost notranjega obsežka. Rodoljubi, ki se podpirate s tem, da ste naročeni na druge nemške nam Slovencem sovražne liste, opustite jih in ne mudite še dalje, da stopite v vrsto naročnikov naše „Zukunft“, ktera zastopa naše zadeve, našo korist s tako izvrstnim peresom, da mu tudi protivniki ne morejo odreči tehtnosti. Naročnina povešanemu listu iznaša za celo leto 16, za pol leta 8, za četrť leta 4 gld., za mesec pa 1 gold. 40 kr.

Kursi na Dunaji 25. septembra.

5% metaliki 62 fl. 25 kr.	Ažijo srebra 127 fl. 75 kr.
Narodno posojilo 68 fl. 65 kr.	Cekini 6 fl. 10 kr.

Zitna cena

v Ljubljani 22. septembra 1866.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 4 fl. 65. — banaške 5 fl. 98. — turšice 3 fl. 95. — soršice 4 fl. 10. — reži 3 fl. 40. — ječmena 2 fl. 50. — prosa 2 fl. 45. — ajde 2 fl. 90. — oves 1 fl. 60.